

Jokilaaksojen pelastuslaitos, lausuntopyyntö. Ennakkolausunto palvelutasopäätökseen ja varallaoloasiaan

117/09.00/2020

Khall 17.08.2020 § 170 Jokilaaksojen pelastuslaitos pyytää alueen kunnilta ennakkolausuntoa koskien pelastuslaitoksen johtokunnan päätöstä 3.6.2020 § 29 mukaiseen varallaoloasiaan. Ennakkolausuntoja tarvitaan johtokunnan ao. kokouksessa perustaman toimintavalmiustyöryhmän työhön sekä samaan aikaan rinnakkain valmistelussa olevaan palvelutasopäätöksen 2021-2024 valmisteluun.

Pelastustoimessa on vuosikymmenten ajan lähes koko Suomessa varmistettu pelastustoiminnan kiireellistä palvelutuotantoa sopimalla työntekijöiden ja viranhaltijoiden sekä sopimushenkilöstön hälytettävyydestä vapaa-ajalla varallaolon avulla. Uuden työaikalain (872/2019) 4.1§:n mukaan varallaoloaika ei lueta työaikaan, ellei työntekijän ole oleskeltava työpaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä. Varallaolo ei saa kohtuuttomasti haitata työntekijän vapaa-ajan käyttöä. Uuden oikeuskäytännön ja työaikalain määräysten valossa useissa pelastuslaitoksissa on päädytty siihen, että käynnistetään toimenpiteet miehistö-, ryhmänjohtaja- ja päällystövarallaolosta luopumiseksi.

Vs. kaupunginjohtajan ehdotus:

Haapaveden kaupunki lausuu ennakkoon asiasta seuraavaa:

On ymmärrettävää, että ennakkotapaukset varallaolon korvattavuudesta vaativat muutoksia nykyjärjestelmään. Varallaoloasia koskettanee kaikkia pelastuslaitoksia Suomessa, joten voisiko pelastuslaitokset yhdessä sisäministeriön kanssa valmistella korvaavia ratkaisuja valtakunnallisesti, eikä jokainen pelastuslaitos valmistelee omia ratkaisujaan.

Pelastustoimen on kuntarahoitteisena toimijana huolehdittava alueellisen tasapainon säilymisestä omalla toimialueellaan. Pelkona on, että tulevaisuudessa pelastustoimen tehtävät keskittyvät vakituisen henkilöstön varaan, jota ei riitä kaikille alueille. Vakituisen henkilöstön keskittäminen tiettyihin kuntakeskuksiin on valitettavan usein lähtölaukaus koko henkilökunnan poistumisesta harvemmin asutuilta alueilta. Valtion viranomaisten palveluverkon kutistumisesta ja keskittymisestä tietyille alueille, on karvaita kokemuksia koko maakunnan alueelta.

Sopimuspalokuntalaisten rooli jatkovalmistelussa on keskeistä. Iso osa Suomen pinta-alasta hoidetaan pääosin sopimuspalokuntalaisten toimesta. Toimivan järjestelmän säilyttämiseksi on löydyttävä tyydyttävä ratkaisu, jotta sopimuspalokuntalaisten motivaatio tehtävään jatkuu myös tulevaisuudessa.

Pelastustoimen palvelutason heikkenemisellä olisi negatiivinen vaikutus Haapaveden elinkeinoelämän suuntaan. Haapavedellä on nykyiselläänkin toimijoita, joiden kannalta palvelutasolla on suurta merkitystä mm. Vapo, Valio, sahateollisuutta, Kanteleen voiman voimala jne. Lisäksi alueelle on tulossa Nordfuelin biojalostamo ja mahdollisesti suuria tuulivoimapuistoja. Kuntatalouden ollessa haastavassa tilanteessa, on valmistelulle hyvä lähtökohta, ettei kuntalaskutus uusien linjausten vuoksi kasva.

Haapaveden kaupunki painottaa, että jatkovalmistelussa on otettava huomioon alueen kuntien näkemykset ja tavoitteet.

Päätös:

Hyväksyttiin.
